

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : 45512797-10.06-E.3243629

21.03.2016

Konu : Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer
ve Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarının
Eğitime Erişimi

GENELGE
2016/5

İlgi: a) 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu.
b) Başbakanlığın 24/03/2010 tarihli ve 27531 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2010/6
No.lu Genelgesi.

Ülkemizin sosyo-ekonomik yapısı ve coğrafi şartları gereği birçok vatandaşımız yılın belirli dönemlerinde ikamet ettikleri yerleşim birimlerinden mevsimlik gezici tarım işçisi, göçer veya yarı göçer olarak yurdun farklı bölgelerine göç etmektedirler. Eğitim ve öğretim dönemine rastlayan bu göçler neticesinde zorunlu öğrenim çağındaki birçok çocuğumuzun eğitim ortamından uzaklaşmaları söz konusu olmaktadır. Bu durumdaki çocuklarımızın gittikleri yerlerde eğitim ve öğrenim haklarından faydalandırılmaları önem arz etmektedir.

Başbakanlığın İlgi (b) Genelgesiyle;

“Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışmak amacıyla, buldukları illerden diğer illere aileleri ile birlikte giden vatandaşlarımızın bu süreçte ulaşım, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal çevreyle ilişkiler, çalışma ve sosyal güvenlik bakımından mevcut sorunlarının tespiti ile bu sorunların giderilmesine yönelik olarak ilgili kurum ve kuruluşların iş birliğiyle yürütüleceği...”

Mevsimlik gezici tarım işçisi gönderen ve alan her il ve ilçede, mülkî idare amirini başkanlığında; o ildeki ve ilçedeki ilgili kurum ve kuruluş, işçi, aracı ve işveren (toprak sahibi/işleyen) temsilcilerinin katılımı ile “İl/ilçe Mevsimlik Gezici Tarım İşçileri İzleme Kurulu” oluşturulacağı,”

hususları valiliklere duyurulmuştur.

Bu bağlamda ilgi (a) Kanununun 9 uncu maddesinde;

“Nüfusun az veya dağınık olduğu yerlerde; köyler gruplaştırılarak, merkezi durumda olan veya durumu uygun bulunan köylerde ilköğretim bölge okulları ve bunlara bağlı pansiyonlar, gruplaştırmanın mümkün olmadığı yerlerde ise yatılı ilköğretim bölge okulları veya gezici okullar açılabilir. Gezici okullarda gezici öğretmenler görevlendirilir.

Bu okullarda yetiştirici sınıflar ve kurslar da açılabilir.”

hükümleri yer almaktadır.

Mevsimlik tarım işçileri ile göçer veya yarı göçer ailelerin çocuklarının, eğitime erişimi, okullaşması ve devamlarının sağlanması hususunda İlgi (b) Genelge hükümleri doğrultusunda, Bakanlığımızca, diğer kurum ve kuruluşlarla koordineli bir şekilde yerine getirilirken aşağıda belirtilen yol haritasına uyulacaktır:

1- Mevsimlik tarım işçisi ile göçer veya yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitime erişimini ve okullaşmasını sağlamak amacıyla göç alan veya göç veren il/ilçe millî eğitim müdürlüklerinde, bir okul müdürü veya müdür yardımcısı başkanlığında, norm fazlası en az üç öğretmen (norm fazlası öğretmen bulunmayan yerlerde ise bir okul müdürü ve üç okul müdür yardımcısı) den “İl/ilçe Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer veya Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarını Takip Ekipleri” kurulacaktır. Gerekğinde bu ekiplerde rehber öğretmen de görevlendirilebilir. Bu

takip ekipleri temel eğitimden sorumlu il/ilçe milli eğitim şube müdürlerinin sorumluluğunda çalışacaktır.

2- Valilik ve kaymakamlıklarca İl/İlçe Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer veya Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarını Takip Ekiplerine imkânlar dahilinde araç temin edilecektir.

3- İl/İlçe Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer veya Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarını Takip Ekiplerince;

a) Okul müdürlükleri, muhtarlıklar, emniyet müdürlükleri, il/ilçe jandarma/karakol komutanlıkları ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içerisinde alan çalışması yaparak illerine gelen veya illerinden giden mevsimlik tarım işçisi ile göçer veya yarı göçer ailelerinin zorunlu öğrenim çağındaki çocuklarının tespit edilmesi,

b) İlimden mevsimlik tarım işçiliği, göçer veya yarı göçer olarak ayrılanların zorunlu öğrenim çağındaki çocukların listesini, ailelerin gideceği ilin il milli eğitim müdürlüğüne gönderilmek üzere bulunduğu il/ilçe milli eğitim müdürlüklerine en kısa zamanda teslim edilmesi,

c) Aynı il içerisinde mevsimlik tarım işçisi, göçer veya yarı göçer olarak göçen zorunlu öğrenim çağındaki çocukların tespitinin yapılması ve eğitime erişimleri için gerekli tedbirlerin alınması,

ç) İline gelen veya ilinden giden mevsimlik tarım işçisi, göçer veya yarı göçer ailelere yönelik muhtelif zamanlarda çocukların eğitime erişimleri hususunda bilinçlendirme amaçlı ziyaretlerin yapılması,

d) Mevsimlik tarım işçisi çalıştıranlar (toprak sahibi/işleyen/aracı) ziyaret edilerek çocuk işçiliği ile ilgili müeyyideler konusunda bilgilendirilmesi,

e) e-Okul Yönetim Bilgi Sisteminde "Mevsimlik Tarım İşçi Öğrencisi" geçici nakil nedeninden gelen öğrencilerin okula devam ve takiplerinin yapılması sağlanacaktır.

4- Okul müdürlükleri, okullarından tarım işçisi olarak giden çocukları ve gittikleri yerleri tespit ederek bağlı olduğu il/ilçe milli eğitim müdürlüğünde ilgili komisyonlara ivedilikle bildireceklerdir.

5- Zorunlu eğitim çağındaki mevsimlik tarım işçisi, göçer veya yarı göçer ailelerin ortaokul öğrencisi çocukları, öncelikle kendi bölgelerindeki yatılı bölge ortaokullarına yerleştirilecek; yatılı öğrenci olarak yerleştirme imkânı bulunmayan ortaokul çağındakiler ile ilkökul çağındakiler, göç ettikleri yerlerde taşınmalı eğitim uygulamasından yararlandırılacaktır. Bu öğrenciler taşındıkları okullara misafir öğrenci olarak kayıt ettirilecek ve öğretmenlerin bu öğrencilere verdikleri puanlar ile devam durumları kayıtlı oldukları okul müdürlüklerince e-okul sistemine girilecektir.

6- Mevsimlik tarım işçi çocuklarından kayıtlı oldukları okuluna geri dönen öğrencilere ihtiyaç olması hâlinde telafi eğitimleri yaptırılacaktır.

7- Taşınmalı eğitim yoluyla eğitimleri sağlanacak olanlar için il/ilçe milli eğitim müdürlüklerince gerekli tedbirler alınacaktır.

8- Taşınmalı eğitim kapsamına alınamayan mevsimlik tarım işçisi, göçer veya yarı göçer ailelerinin çocuklarının yoğun olarak bulunduğu yerlerde öğretmenler görevlendirilerek il/ilçe merkezindeki bir okulla ilişkilendirilerek mobil, prefabrik ve benzeri sınıflar açılacaktır.

Bu hususla ilgili olarak;

a) Bu sınıflara tercihen, görevlerinin icaplarına uygun olarak sağlıklı ve tecrübeli öğretmenler görevlendirilecek, bu öğretmenler ihtiyaç duyulması halinde seminer ve kurslara tabi tutulacaktır.

b) Bu öğretmenlere görev sırasında ve seminerler süresince kanunî yevmiye ve yollukları ödenecektir.

c) Mobil, prefabrik ve benzeri sınıflarda görevlendirilen öğretmenler Talim ve Terbiye Kurulunca onaylanan Öğretim Programlarını esas alarak, öğrencilerin seviyelerini tespit ederek çevrenin ve öğrenci grubunun özelliklerine göre esnek ders programları uygulayıp günlük çalışma planı ve çizelgesini hazırlayarak bağlı bulunduğu il/ilçe milli eğitim müdürlüklerine onaylattıracaklardır.

9- Mevsimlik tarım işçisi ile göçer veya yarı göçer ailelerin çocuklarının özel eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi için il/ilçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu ve Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlükleri tarafından ilgili komisyonlarla koordine halinde gerekli çalışmalar yapılacaktır.

10- Mevsimlik tarım işçisi ile göçer veya yarı göçer ailelerin çocuklarının şartlı eğitim

yardımı ve diğer yardımlarından faydalandırılması için gerekli tedbirler alınacaktır.

11- Mevsimlik tarım işçisi ile göçer veya yarı göçer ailelerine yaşam boyu eğitim felsefesinden hareketle halk eğitim merkezleri bünyesinde eğitimin önemi, eğitime erişim, eğitim hakkında faydalanma konularında bilgilendirme faaliyetleri, aile içi ve bireysel eğitim-danışmanlık hizmetleri ve meslek edindirme kursları verilecek, imkânlar dahilinde I. ve II. kademe okuma yazma kursları düzenlenecektir.

12- Halk eğitim merkezi müdürlüklerince, mevsimlik tarım işçisi ile göçer veya yarı göçer ailelerinin çocuklarının eğitim eksikliklerinin tamamlanması amacıyla yarıyıl ve yaz tatilinde telafi, yetiştirme ve destekleme kursları ile sosyal etkinlik çalışmaları yapılacaktır.

13- İl/ilçe milli eğitim müdürlüklerince; mevsimlik tarım işçisi ile göçer veya yarı göçer ailelerinin çocuklarının okul kıyafetleri, kırtasiye ve benzeri ihtiyaçlarının İl/ilçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından temin edilmesi için gerekli girişimler yapılacaktır.

14- İl/ilçelerde kurulan "İl/ilçe Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer veya Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarını Takip Ekipleri" nce yapılacak çalışmaların koordinasyonundan ve raporlandırılmasından, "İl Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer veya Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarını Takip Ekipleri" sorumlu olacaktırlar.

15- Bu Genelge kapsamında yürütülen çalışmalar, altışar aylık dönemler (haziran-aralık) hâlinde raporlanarak Bakanlığımızın ilgili birimlerine gönderilecektir.

16- Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğünün 20 Nisan 2011 tarihli ve B.08.0.İGM.0.73.04-200/5410 sayılı 2011/25 No.lu Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevsimlik tarım işçisi ile göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitim haklarından yoksun kalmaması için tüm tedbirlerin zamanında alınması hususunda gereğini önemle rica ederim.

Nabi AVCI

Millî Eğitim Bakanı

DAĞITIM:

Gereği:

B Planı

Bilgi:

A Planı